

je že na delu. Odborniki so šli od hiše do hiše, da osebno doženejo revne družine. Kar so tam videli na mnogih krajih, je skoraj neverjetno: družine s petimi, šestimi in več otroci v cunjah, deloma brez strehe, majhni otroci izstradani, na tleh in slami nagl... So to brezposelni delavci in okoliški viničarji s številno družino. Tovarna v G. Bistrici privlači od blizu in daleč delavstvo, ki upa dobiti tam dela in kruha. Ker ne dobi, ostane v bližini v najbednejših razmerah, čaka in prosi. Letošnji zgodnji mrz je bedo še povečal. Našlo se je nekaj nad 200 družin s šestimi do osmimi člani v tako žalostnem gmotnem položaju, da je takojšnja in zares izdatna pomoč nujno potrebna. Dne 15. decembra bo za vso župnijo »nedelja dobrodelnosti«. Zbiralo se bo tudi na kmetih v okolici — kjer mogoče ni denarja — od hiše do hiše krompir, korožo (tursčico) in fižol. Vsa živila se bodo vskladiščila v kleti g. Pučnika (poprej Juhart) in razdelila potom nakaznic. Povrh se bo moralo nakupiti vsaj še okrog tri vagone krompirja in vagon ali več korože, da se bo moglo posamezni družini dati kake 3—4 škafe krompirja in kakih 15—20 kg korože. Že samo to bo stalo nad 100.000 din. Zimske oblečke, čevlji, perilo za otroke in drva pa še povrh. Tudi se bo delilo v graščini vso zimo 200 najrevnejšim šolskim otrokom dnevno po pol litra toplega mleka in kruh, kar se mora prav tako kupiti. Dognalo se je, da večina takih šolarjev doma ne dobi po cele dneve nič toplega, le suhi kruh, nezabeljen cel krompir in mogoče še kaj fižola... Javnost se tem potop naproša, da priskoči z izdatnimi podporami revežem na pomoč!

Konjiški okraj

Prihova. Poročila sta se v Marijini cerkvi na Prihovi 27. novembra g. Karel Grubelnik, mesar v Sesvetih pri Zagrebu, in gdnca Terezika Kranjc, hčerka gostilničarke g. Oberski iz Prihove. Na veselju gostijo so darovali svatje 230 din za novo bogoslovje v Mariboru. Bog povrni vsem darovalcem časne darove z večnimi, novoporočencema pa naj da obilo sreče!

Slovenske gorice

Sv. Andraž v Slov. goricah. Ne smemo mimo dejanj, ki so vredna priznanja in pohvale. Pred kratkim so se gostje na gostiji Miha Papsta izkazali kot malokateri. Pogoščeni so bili farni siromaki in darovali so za bengalske revčke 131 din 50 par, poleg tega je še srečni ženin objubil Fantovskemu odseku, čigar zelo zaslužni predsednik je bil, za srečolov glavni dobiček v obliki rejenega prašiča.

Slovenska Krajina

M. Sobota. Za upravitelja tukajšnje bolnišnice je bil imenovan g. Ivan Grobelšek, doslej administrativni uradnik v celjski bolnišnici.

Štorm Prekmurja. Zadnje čase se kar zaporedoma vrste transporti naših sezonskih delavcev, ki prihajajo deloma z našega državnega posestva, kjer je bil zaslužek srednje dober, deloma pa iz inozemstva, po večini iz Nemčije. Zaslužek v Nemčiji je bil letos precej dober. Primerilo se je, da so nekateri poslali domov mesečno celo 1000

je presenetil. Glasil se je: »Ko boste slišali glas, ki bo donel po vsem poslopju, vedite, da boste čez nekaj dni pokopali enega člana družine.« Nato je sledila letnica 1648. Tega leta se je končala tridesetletna vojna. Od grofa Aleksandra sem zvedel, da je v tistih žalostnih časih prišlo v grofovski rodbini do verskega razcepa: en del je ostal protestantski, drugi pa so prestopili h katolicizmu. Med obojimi se je vnelo sovraštvo. V kroniki sem odprl letnico 1648.

Pri tej letnici je bila navedena neka Barbara B. Pri njenem imenu je stala pripomba: »Ubita od lastnega brata desetega dne po sklenitvi miru, na gradu B.«

To je torej bila tista prababica, ki je ostala protestantka! In kronist je tedaj, ko je zaključil svoja poročila, zapisal one besede kot nekako kletev.

Po hrbtu mi je zagomazelo. Ali so res nadnaravne sile na delu?

Sklenil sem, da bom o najdbi obvestil detektiva in grofa Aleksandra.

Odkritje me je tako razburilo, da nisem mogel nadaljevati z delom in sem nestrpnost čakal na detektivov prihod.

Čez kake pol ure so se vrata odprla in v knjižnico je stopil šnips.

»Zdi se mi, da si slabe volje!« je pripomnil, ko me je zagledal. »Ali se je spet kaj zgodilo?«

dinarjev! Tako so letos samo delavci iz soboškega okraja prinesli v domovino nad dva milijona dinarjev. Vendar pa ves ta denar ne odtehta vse duhovne škode in telesnih moči, ki so jih naši sezonci potrošili pri skrajno napornem garanju. — Dr. Sesardič Mirko, zdravnik združene zdravstvene občine v Beltincih, je premeščen v svojstvu banovinskega zdravnika v združeno zdravstveno občino Fara pri Kostalu v kočevskem okraju.

Turnišče. Naša šolska mladina je praznik zedinjenja proslavila v farno-prosvetnem domu. Proslava je prav lepo uspela. — Po večernicah pa je priredil Fantovski odsek Miklavžev večer z obdaritvijo malčkov. — Za Marijin praznik pa je priredilo Prosvetno društvo igro »Theophilus«. Naša katoliška mladina se je z zavijanja vredno navdušenostjo lotila prosvetnega dela, kar zasluži vso pohvalo!

Dol. Lendava. Na predvečer praznika zedinjenja so nam učenci in učenke meščanske šole na slavnostni akademiji predvajali pravilčno spevoigro »Sneguljčica«, ki je prav dobro uspela.

Saleška dolina

Škale. Na splošno željo ponovi Prosvetno društvo »Slomšček« prekrasno Marijino igro »Pri kapelici« v nedeljo, 15. decembra, ob treh popol-

Kmečka trgovina

Mnenje trgovcev o današnjih cenah blaga

Glasilo trgovcev »Trgovski list« tolnačti sedanje cene blagu sledeče:

1. Vzroki zvišanja so poleg zunanjih tudi v tem, ker se je zvišala carina od 13 na 14 zlatih dinarjev. Zvišal se je davek na poslovni promet, podražile so se železniške tarife, a tudi nova davčna novela je vplivala na zvišanje cen, ker se je zaradi tega znatno podražila režija. Režija pa se je nadalje podražila tudi zaradi zvišanja plač in pa mezd, zaradi uvedbe pokojninskega zavarovanja trgovskih nameštencev ter zvišanja drugih socialnih dajatev.

2. Dvojne cene so v trgovini za leto blago nekaj nemogočega, zato starih zalog ni mogoče prodajati po starih cenah, ampak le po novih, kajti sicer si je nemogoče nabaviti novo blago. Če prodajalec sto metrov blaga ali sto kilogramov železa, mora za izkupiček dobiti toliko, da more po odbitku vseh režijskih stroškov in tudi svojega zakonito dovoljenega dobička, kupiti zopet sto metrov blaga ali sto kilogramov železa. Noben trgovec ne sme in ne more drugače postopati, če seveda neče svoje trgovine zapreti, v kar bi ga prazni predali tudi končno prisilili.

Z drugačnim ravnanjem se uniči trgovina in uničenje trgovine pomeni narodno nesrečo. Pre-

Ali si upate pridobiti »Slovenskemu gospodarju« vsaj enega novega naročnika?

Odprl sem kroniko in mu pokazal skrivnostne besede. »To je neumnost! In zaradi tega si tako poparjen? Kdaj si našel to knjigo?«

»Pred dobre pol ure. Ne morem si pojasniti, odkod je naenkrat prišla sem. Priseči bi upal na to, da je še pred kratkim ni bilo tukaj.«

Šnips je polglasno zažvižgal in me pomenljivo pogledal.

»Pokaži mi prostor, na katerem je bila!«

Ko sem mu pokazal dotični prostor, je prislonil listvo in zlezal po njej do tiste vrste. Po kratkem ogledovanju je dejal:

»Knjiga je bila pred kratkim položena sem. Po prahu, ki je ob robu police, se da ugotoviti, da so bile druge knjige premaknjene z mesta in stisnjene, da je tako kronika dobila prostor.«

Nato je prišel dol in nadaljeval:

»Sicer pa mi je popolnoma jasno, da je dotičnik kroniko z določenim namenom položil ravno na ta prostor. Videl je, kako daleč si z delom in je izračunal, kdaj boš prišel do te vrste.«

»Meni ni jasno, s kakšnim namenom je to storil? Ali naju hoče prestrašiti?«

Skrbite, da ne bo hiše v vaši vasi, katera ne bi imela »Slovenskega gospodarja!«

dne v farnem domu. Priddite, da se v hudih časih na šaljav in zopet ganljiv način poučite, kako pomore v najhujših preizkušnjah zaupanje v Marijo do končne zmage. Na veselo svidenje!

Laški okraj

Sv. Rupert nad Laškim. Dobro se giblje naša mladina; na Marijin praznik je stopilo 19 mladeničev in deklet pod Marijino zastavo. Za tolažbo in duhovno okrepčilo vse župnije pa bo deloval ljudski misijon, ki se bo vršil v župnijski cerkvi kvartni teden v adventu, od 15. do 22. decembra. Pridejo priljubljeni gg. misijonarji iz Celja. — Cela vrsta deklet se je priglasila za krojni tečaj, ki bo pod vodstvom g. Ivana Bizjaka iz Celja od 8. do 14. decembra. — Precej pa nas skrbi tema, v katero nas bodo zagrnil: petroleja ni, na karte pa ga bo malo dobiti. Že sedaj greda ob večerih povsod samo temna okna. Res škoda za nafto, ki jo požgejo v vojni za moritev in požiganje. Kdaj bo moderni človek uvidel blaznost in zločin ter krivico moderne vojne?!

skrbja prebivalstva s potrebnimi bi s tem bila skoraj docela onemogočena.

Znižane cene apnenemu dušiku

Tvornica za dušik v Rušah je znižala ceno apnenemu dušiku od 184 din na 140.80 din za 100 kg, franko vsaka železniška postaja, brez davka na poslovni promet, pakovanje v papirnatih vrečah. Plačljivo v 30 dneh naravnost tovarni brez vsakih odbitkov. To znižanje pa velja samo za vagonске pošiljke in le za naročila, izvršena do 31. decembra 1940. Gnojilo je treba naročiti preko ministrstva za kmetijstvo — Diporia. Dobro pa je, da se naročilo obenem sporoči tudi naravnost pri Tvornici za dušik v Rušah.

Priporočamo vsem kmetijskim zadrugam in korporacijam kakor tudi občinam, da izkoristijo to ugodno priliko in nemudoma naroče za spomladansko gnojenje potrebne množine apnenega dušika, tembolj, ker velja to znižanje samo do konca tega leta in bodo spomladaj umetna gnojila dražja. Apneni dušik je treba hraniti na popolnoma suhem in zračnem prostoru. Vreče ne smejo ležati na goli zemlji ali na cementu, ampak na deskah, da se gnojilo ne strdi.

Naši trgovski posli s tujino

Trgovski sporazum s Švico. Nedavno smo s Švico sklenili novo trgovinsko in plačilno pogodbo, v kateri smo si zagurali najznatnejše kontingente za les. Za izvoz našega lesa veljajo naslednji kontingenti: celulozni les (cepanice) 5000 ton, drva za kurjavo (žagarski odpadki) 10.000 ton,

sečni potl ga baje ne ovira niti dež, niti sneg.

Kitajski kmetje zimo prespijo. Kitajski kmetje, ki se preživljajo izključno s slabim pridelkom, žive zelo stromašno. Navadno vso zimo prespijo, kakor medvedje. V mrzlih dneh sploh ne hodijo iz hiše in ležijo noč in dan. Le, če so že preveč izstradani, vstanejo, da pojedjo nekoliko redke riževe juhe. Nato pa spet nadaljujejo zimsko spanje. Spomlad pa so kitajski kmetje podobni pravim okostnjakom.

V eni uri se rodi na vsem svetu 5400 ljudi, umre jih blizu 4800. Istočasno je na zemlji 14 tisoč zločinov, v svet gre okrog 114.000 brzojavk, pokadi se 170 ton tobaka in proizvede 7000 avtomobilov.

(Konec sledi)

Naročnina »Slovenskega gospodarja« v letu 1941.

Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosežanimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

okrogli bukovi les 3000 ton, okrogel les ostalega listnatega drevja 2000 ton, bukovi železniški pragovi 10.000 komadov, rezan hrastov les 10.000 ton, rezan les ostalega listnatega drevja 10.000 ton, rezan les igličarjev 15.000 ton, furnirji 1000 ton, (bukove) vezane plošče 1000 ton, beljena celuloza 3000 ton. Glede okroglega bukovega lesa in ostalega okroglega lesa listnatega drevja je v pogodbi določeno, da se bo izvoz iz naše države dovoljeval samo v oni meri, v kolikor bo švica uvažala naš furnir in vezan les. Kar se tiče drv za kurjavo in lesnega oglja, se bodo vršila še naknadna pogajanja.

Izvoz zaklanih buš v Nemčijo. Ravnateljstvo za zunanjo trgovino je sklenilo z Nemčijo sporazum o dobavi malih goved buš v zaklanem stanju. Te buše bodo nakupovali v tistih krajih, kjer jih je dovolj, predvsem pa v drinski in vrbski banovini, nadalje v moravski in zetaki banovini, kakor tudi v krajih južno od Kolpe in Save v banovini Hrvatski.

Izvoz debelih svinj, ki je bil ustavljen od oktobra do 1. decembra, je sedaj zopet prost ter se bo začel normalno razvijati.

Cene koruze za Nemčijo. Iz Beograda poročajo, da je tja prispela posebna nemška delegacija in se je s Prizadom pogodila za cene koruze, ki jo bomo izvažali v Nemčijo. Pogodba glede cen se nanaša na prve količine koruze, ki bodo poslane v Nemčijo v naslednjih treh mesecih, to je do konca februarja. Cena bo ugodna, ni pa še znana širši javnosti.

Bombažna preja iz Italije. Nedavno je ravnateljstvo za zunanjo trgovino izdalo večje število dovoljenj za uvoz bombažne preje iz Italije. Za tretje četrtletje je preostalo nabaviti si v Italiji še okoli 500 ton bombažne preje, ki bo zdaj uvožena.

Uvoz bombaža iz sovjetske Rusije. Iz Beograda je odpotovala delegacija naše tekstilne industrije v Moskvo na pogajanja za nakup bombaža. Kontingent bombaža iz sovjetske Rusije znaša 1 do 2 milijona dolarjev, kar odgovarja po današnjih cenah količini okoli 4000 ton.

Predpisi o uravnavanju cen v državi

Razširjenje kontrole cen na kmetijsko orodje in potrebščine. Na osnovi uredbe o kontroli cen sta trgovinski minister in minister za socialno politiko odločila, da se kontrola cen v smislu uredbe o kontroli cen izvaja tudi na naslednje predmete: pluge z živinsko vprego, pluzne glave, brane vseh vrst, priprave za robicanje koruze, škropilnice za trto in sadje, vile, grablje, žvepleni ovet, šivalne stroje za hišno uporabo, cement, semena lucerne, detelje, repe vseh vrst, zelenjave in stročnic, steklo za svetilke in ožna, vrvarske izdelke za kmetijsko uporabo, vreče iz konoplje in umetna gnojila vseh vrst.

Določitev cen kožam. Urad za kontrolo cen je določil tebe najvišje cene surovim kožam: goveja koža vseh tež 23 din kilogram; telečja koža 26 din kilogram; konjska koža 18 din kilogram; suha goveja koža 82.50 din kilogram; suha telečja koža 70 din kilogram. Cene veljajo franko vagon Beograd ali Ljubljana. Tej osnovni ceni, ki velja za trgovce s surovimi kožami in za predelovalce, lahko trgovci na drobno dodajo na račun stroškov in zasluzka pri goveji in telečji koži 10%, pri konjski koži pa 20%.

Določitev cen koruze, koruzne moke in zdroba v Sloveniji. Po uredbi glede prometa s koruso, o kateri smo pisali zadnjic, je banska uprava stavila uradu za kontrolo cen sledeči predlog o cenah koruzi, koruzni moki in zdroba v Sloveniji: Cena normalni koruzi s 14% vlage bi stala franko postaja v Sloveniji 304 din. Preprodajalci koruze bi pristali k tej ceni prometni davek in običajni trgovski zasluzek. Mlini naj bi mleli mlevske iz-

delke normalno v naslednjem razmerju: koruzni zdrob 20%, koruzno enoto moko 60%, otrobe 18%. Najvišja cena koruznih mlevskih izdelkov pri normalni meljavi in pri prodaji na veliko pekomi in trgovcem franko mlin ali skladišče veletrgovca bi bila za koruzni zdrob 470 din, za koruzno moko 383 din, za otrobe 225 din. Pri večjih nakupih bi se dajali pod te cene popusti, ki so v predlogu za veletrgovce določeni. Te cene se sicer niso končno veljavno določene, toda po sedanjih izkušnjah jih bo urad za kontrolo cen brez dvoma v celoti določil in bodo uveljavljene v Sloveniji.

Povišanje odkupne cene za sladkorno peso v prihodnjem letu. Da se v naprej zagotovi čim večja zasajena površina, so na merodajnih mestih že določili minimalno odkupno ceno za sladkorno peso v prihodnjem letu, in sicer na 42 din za 100 kg, medtem ko je bila za letos odkupna cena povišana na 32 din.

Službeno poročilo ljubljanske blagovne borze

Smreka, jelka. Hlodi I., II., monte 260—320 din, brzjavni drogovi 240—280, bordonali merkantilni 320—370, filerji 280—320, trami ostalih dimenzij 280—320, škorete, končne, od 16 cm dalje 570 do 610, škorete, paralelne, od 16 cm dalje 660—730, škorete, podmerne, od 10—15 cm 610—670, deske-plohi, kon., od 16 cm dalje 510—560, deske-plohi, par., od 16 cm dalje 540—620, les za celulozo (okroglice), belo očiščen 200—230 din kub. meter, kratke 100 kg 75—85 din.

Bukev. Hlodi od 30 cm dalje, I., II. 215—265, hlodi za furnir, čisti, od 40 cm dalje 290—340, deske-plohi, naravni, neobrobijeni, monte 330 do 380, deske-plohi, naravni, ostrorobi, I., II. 540 do 620, deske-plohi, parjeni, neobrobijeni, monte 450 do 510, deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I., II. 620 do 730 din kub. meter.

Hrast. Hlodi I., II., premera od 30 cm dalje 265 do 415, bordonali 850—1000, deske-plohi, boules 900—1010, deske-plohi, neobrobijeni I., II. 750 do 850, frizi I.-II., širine 5, 6 in 7 cm 820—1010, frizi I.-II., širine od 8—12 cm 1120—1220 din kub. met.

Ostali les. Macesen deske-plohi, obrobijeni, ostrorobi 1160—1350, brest 740—850, javor 720 do 820, jesen 790—870, lipa 700—800 din kub. meter.

Železniški pragi: hrastovi 45—50 din, bukovi 25 do 30 din komad. — Drva: bukova 21.50—23.50, hrastova 19.50—21.50 din 100 kg. — Ogle: bukovo, vilano 89—99 din 100 kg.

Pšenica 70 kg hl težine s 2% primesi 285 din, 80 kg hl težine z 2% primesi 310 din, 81 kg hl težine z 2% primesi 312.50 din 100 kg.

Oves bački, sremski, slavonski, zdrav, suh, rešetan, franko vagon nakladalna postaja 325 do 330 din 100 kg.

Rž bačka, zdrava, suha, rešetana, franko vagon nakladalna postaja 355—360 din 100 kg.

Ajda zdrava, suha, rešetana, franko vagon slovenska nakladalna postaja 350—355 din 100 kg.

Proso zdravo, suho, rešetano, franko vagon slovenska nakladalna postaja 350—355 din 100 kg.

Mlevski izdelki. Moka (bačka in banatska) Og. Ogg, franko Ljubljana skladišče 840 din; enotna krušna moka, franko Ljubljana skladišče 455 din 100 kg. — Otrobi pšenčni franko Ljubljana skladišče 220 din 100 kg.

Deželni pridelki. Fižol zdrav, na roko bran, ribičan 470—545 din, prepelčar 520—595 din 100 kilogramov. — Krompir zdrav, ne manjši od kokosjega jajca, franko slovenska nakladalna postaja rožnik pozni in rani ter kresnik 145—165 din, oneida 150—170 din, industrijski 110—115 din 100 kg. — Seno zdravo, suho, prešano v bale, franko slov. nakladalna postaja sladko 115—120, polsladko 105—110, kisle 95—100 din 100 kg. — Slama zdrava, suha, pšenčna, prešana v bale, franko slovenska nakladalna postaja 55—60 din 100 kg.

Stanje za mehki les zelo trdno, za trdi les mirno, za žito čvrsto, za mlevske izdelke čvrsto, za deželne pridelke trdno.

Cene goveje živine po sejmih

Vol. Ptuj 7—8.50 din, Dravograd I. 8.50 din, II. 7.50 din, III. 6.50 din; Slovenjgradec I. 8.50 din, II. 7.50 din, III. 7 din; Kranj I. 9.25 din, II. 8.50 din, III. 7 din kg žive teže.

Bikl. Ljutomer I. 9 din, II. 7.50 din, III. 5—6.50 din, Ptuj 5.75—8 din kg žive teže.

Krava. Ptuj 3.75—7.50 din; Ljutomer II. 5.50 do 7 din, III. 4.50—5.50 din; Dravograd I. 7 din, II. 6 din, III. 5 din; Slovenjgradec I. 7.50 din, II. 6 din, III. 5.50 din; Kranj I. 8.50 din, II. 7.25 din, III. 6.50 din kg žive teže.

Žepne svetilke

izdeluje domača ivornica

RUDOLF PASPA

Zagreb, Koturaška 69

Telica. Ptuj 6.50—8 din, Ljutomer II. 6.50 din, III. 5.50—6.50 din; Dravograd I. 8 din, II. 7 din, III. 6 din; Slovenjgradec I. 8 din, II. 7 din, III. 5.50 din; Kranj I. 9.25 din, II. 8.50 din, III. 7.25 din kg žive teže.

Teleta. Ptuj 9 din, Ljutomer II. 8—9 din; Dravograd I. 9 din, II. 8 din; Slovenjgradec I. 10 din, II. 9 din; Kranj I. 12.50 din, II. 11.50 din kg žive teže.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov 110—145 din, 7—9 tednov 150—210 din, 3—4 mesece 220—400 din, 5—7 mesecev 410—650 din, 8—10 mesecev 660—900 din, eno leto stare 950—1250 din; 1 kg žive teže 11—13.50 din, 1 kg mrtve teže 16—19 din. — Ptuj mladi prašiči za rejo 150—230 din komad, 1 kg žive teže 10—12 din. — Kranj mladi prašiči za rejo 7—8 tednov stari 200—250 din komad.

Pršutarji (proleki). Ptuj 11.50—12 din, Ljutomer 9—15 din, Dravograd 13 din, Slovenjgradec 11 din, Kranj 14—15 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Ptuj 12.50—14 din, Dravograd 15 din, Slovenjgradec 12 din, Kranj 15—16 din kg žive teže.

Mesne cene in ostali živalski produkti

Goveje meso. Ljutomer II. 14—16 din, III. 12 do 14 din; Dravograd I. 17 din, II. 14 din; Slovenjgradec I. 18 din, II. 15—17 din, III. 14 din; Kranj I. 16—18 din, II. 15—17 din kg.

Svinjsko meso. Ljutomer 18 din, Dravograd 20 do 22 din, Slovenjgradec 24 din, Kranj 22—24 din kilogram.

Slanina. Ljutomer 24 din, Dravograd 26 din, Slovenjgradec 24 din, Kranj 24—26 din kg.

Svinjska mast. Ljutomer 25 din, Dravograd 28 din, Slovenjgradec 26 din, Kranj 26—28 din kg.

Med. Dravograd 24 din, Kranj 32—40 din kg.

Mleko. Dravograd 2.50—3 din, Slovenjgradec 2 din, Kranj 2.50—3 din liter.

Surovo maslo. Dravograd 40—50 din, Slovenjgradec 50 din, Kranj 48—52 din kg.

Jajca. Dravograd 1.50—2 din, Slovenjgradec 1.80 din, Kranj 2 din komad.

Volna. Neoprana: Dravograd 30 din, Kranj 68 do 72 din kg; oprana: Dravograd 34 din, Kranj 92 din kg.

Goveje kože. Ljutomer 25 din, Dravograd 24 din, Kranj 30 din kg.

Telečje kože. Ljutomer 25 din, Dravograd 22 din, Kranj 26—28 din kg.

Svinjske kože. Ljutomer 15 din, Dravograd 8 din, Kranj 16 din kg.

Cene ostalih živil in krmil

Žito. Ljutomer: pšenica 300 din, ječmen 350 din, rž 350 din, oves 325 din, koruza 250 din 100 kg. Dravograd: pšenica 400 din, ječmen 300 din, rž 350 din, oves 250 din, koruza 330 din 100 kg. Slovenjgradec: pšenica 350 din, ječmen 300 din, rž 350 din, oves 290 din, koruza 340 din 100 kg.

Moka. Pšenična 5—9 din, koruzna 4—5 din, ajdova 6—7 din kg.

Fižol. Ljutomer 4—6 din, Dravograd 5.50 do 6 din, Slovenjgradec 7 din, Kranj 6—10 din kg.

Krompir. Ljutomer 130 din, Dravograd 175 do 200 din, Slovenjgradec 200 din, Kranj 175—200 din 100 kg.

Jabolka. Dravograd I. 5 din, II. 4 din, III. 3 din; Slovenjgradec I. 6 din, II. 5 din, III. 3 din; Kranj I. 3 din, II. 4.50 din kg.

Hruške. Kranj II. 10 din kg.

Sen. Ljutomer 100 din, Dravograd 100—120 din, Slovenjgradec 150 din, Kranj 125—150 din 100 kg.

Lucerna. Ljutomer 120 din, Dravograd 150 din, Kranj 125 din 100 kg.

Slama. Ljutomer 75 din, Dravograd 50—60 din, Slovenjgradec 80 din, Kranj 75 din 100 kg.

Drva

Dravograd 110—140 din, Slovenjgradec 125 din, Kranj 140—150 din prostorninski meter.

Sejmi

16. decembra živinski: Slov. Bistrica (namesto 15.); goveji in svinjski: Videm ob Savi — 17. decembra: tržni dan s svinjami: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; goveji in konjski: Ptuj; živinski in kramarski: Ljutomer — 18. decembra

svinjski: Celje, Ptuj, Trbovlje; živinski in kramarski: Dolnja Lendava — 19. decembra tržni dan s svinjami: Turnišče; kramarski, goveji in svinjski: Brežice (božični); živinski in kramarski: Teharje — 20. decembra svinjski: Maribor — 21. decembra svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje; živinski in kramarski: Laško.

Razgovori z našimi naročniki

F. K., Sv. J. o. Šč. Vaše pismo z znakami vred smo odposlali sirotišnici šolskih sester v Sl. Bistrici, katere imajo v oskrbi osirotela dekleta.

Drugi kupec odpeljal drva prvega kupca. H. A. P. Opozorjamo Vas, da z golim nakupom, odnosno sklenitvijo kupoprodajne pogodbe in plačilom kupnine še niste pridobili lastniške pravice na kupljenih drvah, marveč je za pridobitev lastniške potrebna še pravna izročitev, odnosno prevzem drv. Telesne stvari se vzamejo v posest, ako jih kdo fizično prime, odpelje ali shrani; v Vašem primeru bi bili morali kupljena drva vsaj žigosati. Na drugi strani seve tudi drugi kupec ni bil upravičen »Vaša« drva odpeljati, ker mu jih prodajalec, kakor izhaja iz Vašega pisma, ni prodal, niti izročil. Zato drugi kupec ni mogel postati lastnik »Vaših« drv. Vaš predlog, da bi Vi »svoja« drva kratkoma odpeljali, bi sicer zadevo najenostavneje rešil, vendar riskirate pri tem, da Vas drugi kupec — ako bi Vam hotel nagajati — toži radi motenja posesti. Nato bi moral prodajalec tožiti drugega kupca, da drva, katere je bil Vam prodal in jih je drugi kupec brez naslova odpeljal, vrne. Potem bi Vi »Vaša« drva odpeljali. — Ako pa ste Vi kupljena drva morda že prej žigosali in s tem prevzeli v posest, ste že postali njih lastnik in lahko z lastniško tožbo sami zahtevate od drugega kupca izročitev, odnosno vrnitev odpeljanih drv. Upamo, da bo drugi kupec uvidel nepravilnost svojega postopka in se bosta — eventualno s posredovanjem prodajalca — poravnala brez kakih pravd.

Težave z očetom uživalcem-gospodarjem. K. J. Najenostavneje bi se opisane težave odpravile s tem, da bi se očeta dalo preklicati radi zlorabe alkoholnih pijač, saj po Vašem opisu potrebuje za primerno opravljanje svojih zadev pomočnika in se razen tega tudi izpostavlja nevarnosti stiske. Ako preklica ne bi bilo mogoče izposlovati, se mora v zadevah uprave in ukoriščanja posestva, ki je v solasti matere, druga polovica pa v izgovorjenem užitku očeta, mati obrniti do okrajnega sodišča, ki bo po nepravdnem postopku odločilo o medsebojnih sporih, odnosno nesoglasjih. Kar se tiče gospodarstva na drugem posestvu, ki je last Vaše žene, se v gospodarstvo očeta, ako si ga je le-ta pridržal, odnosno si je pridržal užitek, žal ne morete proti njegovi volji vtikati. Ako oče noče plačevati davkov, jih lahko plačate Vi, nato iztožite od očeta povračilo plačanih zneskov, in če oče ne bi plačal po obsodbi, lahko vodite zoper njega izvršbo s posegom na njegov užitek, pri čemer predlagate, naj se Vam dovolj prisilna uprava očetove pravice. Upamo pa, da se bo oče raje zlepega sporazumel z Vami. — Kleti brez sporazuma z očetom, odnosno odobritve od strani sodišča niste upravičeni prodati.

Plačilo dolgov za rajnim možem. A. F. Ako je po smrti moža ostalo kaj premoženja, bo morala vdova iz tega premoženja — ako ji bo zapuščina prisojena — plačati moževe dolge, čeprav jih je napravil na zganju in brez njene vednosti. Isto velja, ako je vdova prevzela zapuščino brez dobrote inventarja. Predpostavljamo, da pokojnik ni bil preklican, odnosno pod skrbstvom. Pri napravi petijota je najbolj priporočljivo vzeti za eno tretjino vode od množine izprešanega vina. Za dober petijot se vzame okrog osem kilogramov sladkorja na 100 litrov vode, ki ste jo nalili na tropine. V ostalem bo pijača tem boljša, čim manj vode in čim več tropin vzamete ter čim manj izprešate.

Povračilo škode radi odstopa od kupne pogodbe. A. S. Ker ste od nasprotnika zahtevano odškodnino plačali samo iz razloga, »da bi ne bili v nevarnosti večje izgube« — in ta razlog ne znači sile, kakor jo ima v mislih obči državljanski zakonik, žal nimate utemeljenega razloga, zahtevati povračilo plačanega zneska. Iz Vašega poročila ne izhaja, da bi se bili v času plačila odškodnine nahajali v kakih upoštevni zmoti (pravna zmeta je neupoštevna); nasprotno Vam je bil takrat ves dejanski stan znan. Ako ste kupoprodajno pogodbo sklenili le pod pogojem, da bo vključena oskrbovalna pravica zbrisana, bi pač ne smeli ustrašiti se nasprotnikove zahteve ter bi morali odkloniti plačilo kakave odškodnine. Seve bi

se bil moral pogoj vpisati v pogodbo, odnosno bi moral nasprotnik nanj izrecno pristati — sicer ne velja. — Ako imate napram teti le dolžnost oskrbe, ni upravičena predpisovati Vam višino stroškov popravila koč, česa ne smete kupovati in podobno.

Podpora staršem po sinovih-vojakih. A. P. B. Po sinu-vojaku, ki je padel leta 1919. na koroški fronti, bi oče in mati lahko dobivala vsak po 1056 din letne invalidnine, za katero pa je bilo treba zaprositi najpozneje do 31. decembra 1939. Sedanja prijava bi bila žal zavrnjena kot zakasnela. Na to je »Slov. gospodar« za časa opozarjal vse prizadete. — Po sinu, ki še sedaj služi pri vojakih kot aktivni častnik, pa Vam ne pritiče nikaka podpora. Ako se sami ne morete vzdrževati, bi Vas moral vzdrževati omenjeni sin-častnik, v skrajnem primeru pristojna občina.

Ustvarjanje novih kmečkih domov. L. F. Zadeva žal še ni dozorela. Ko bo, odnosno bo možno dobiti podporo, bo »Slov. gospodar« že poročal.

Gospodarska posvetovalnica

O. F. P., Polj. Plesniv otavič dobro razprostrite, pretresite in presušite. Ko ste to storili, ga pred krmiljenjem parite v brzoparilniku, ker se s parjenjem najbolje odstrani plesen. Če pa brzoparilnika (alfe) nimate, pa otavič vsaj navlažite s toplo vodo, potrosite z živinsko soljo in klajnim apnom. Seveda morate paziti, da Vam s toplo vodo navlažen ali v brzoparilniku parjen otavič pred krmiljenjem ne zmazne. Dojnim in brejim kravam kakor tudi mladi živini je pa bolje, da ga ne krmite. Odraslemu govedu ga smete dati okrog 5 kg dnevno pomešanega med drugo krmo.

Naznanila

Maribor. V nedeljo, 22. decembra, bo vprizorili »Ljudski oder« v dvorani na Aleksandrovi cesti 6 krasno dramo »Zadoščena krivdca«. Ker je ta dan »zlata nedelja« in bodo trgovine odprte ves dan, bo vprizoritev šele ob osmih zvečer. Vabljeni!

Jedro naše zemlje

Približno 6370 km loči raziskujočega človeka, ki biva na površju te zemeljske krogle, od njenega središča, to je take razdalja kakor z Dunaja v Peking na Kitajskem ali Čikago v Ameriki. Še do pred nekaj desetletij ni mogel človek v to neskončno daljino zemeljskega polmera prodrati globlje kot 1 km.

Pred desetimi leti je Nemčija dosegla svetovni rekord, ko je v zgornji Šleziji v Czuchowu izvrtala 2240 m globoko v zemljo. Toda izboljšana tehnika za vrtnanje je že dosegla globino 3000 metrov, kakor v zahodnem Texasu v Ameriki, kjer dobivajo petrolej iz take globine. In vendar, kaj je vsa ta globina v primeri z neznanjskim polumerom zemeljske krogle! To je prav tako kakor vbod v šivanko, tričetrt milimetra, v krogljo, ki je tako velika kot kaka soba in ima 3 m v premeru. Niti desetinka zunanje kamnite skorje zemeljske oble ni bila s tem še prevrtana.

Rjava in rumena barva naših njiv izhaja večinoma od železnate rje, ki je celo ne manj v najbolj peščeni zemlji. Iz tega razvidimo, da je železo na zemlji jako razširjeno in je tudi velikega pomena za razvoj zemlje. Če dajejo meteorji (zvezdni utrinki) precej gradbenega materiala in če zemlja popolnoma ne bo padla iz tega območja, potem je notranjost zemlje skoraj samo iz železa in nikla. Delovanje ognjenikov, ki bruhajo žarečo lavo na zemljo, in pa staro pravilo, da se na vsakih 30 m v globini zemlje poveča toplota za 1 stopinjo, je

Naročnina »Slovenskega gospodarja« v letu 1941.

Celoletna naročnina 38 din, polletna 20 din in četrtletna 11 din. — Vsi celoletni naročniki, ki plačajo v decembru 1940 ali vsaj v januarju 1941 celoletno naročnino ali isto doplačajo, imajo pod dosedanjimi pogoji zavarovan svoj dom v slučaju požara za 1000 din.

človeštvu zmeraj dopovedalo da je večina vse jedro zemlje tekoče in da tako rekoč hodimo in plešemo po ognjeniku. Če bi se namreč toplota v isti meri večala do središča zemlje, potem bi bilo ondi 220.000 stopinj vročine. Današnja znanost meni, da je v notranjosti zemlje največ 8000 stopinj toplote, a bržkone je je samo 2000 stopinj.

Notranjost zemlje je torej peč, ki je kurjena z dragocenim kurivom, kot je n. pr. radij. Različni raziskovalci menijo, da je tudi že v globljih plasteh zemlje dobili radioaktivne snovi in zato je tudi mogoče, da se zemlja resnično bliža svoji ledeni dobi, ker bo zmeraj več izgubila svoje lastne toplote, kakor so prerokovali že v vseh dobah.

MALA OZNANILA

Cenik malih oglasov.

Vsaka beseda v malem oglasu stane 1 din. (Preklci, Poslano, Izjave pa 2 din za besedo.) Davek se zaračunava posebej: do velikosti 20cm³ 1 din, do velikosti 50cm³ din 750. — Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, smak mora zbirati upravnika lista prijave, doplača še 5 din. — Mali oglas se morajo brezizjemno plačati naprej, sicer se ne objavijo. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamko za 2 din, sicer se ne odgovarja.

SLUŽBE

Iščem oskrbnika, oženjenega, za majhno posestvo, poštenega, pridnega, treznega, ljubitelja živine. Vpoštev pridejo 2—3 samo odrasle in delazmožne osebe. Prijaviti se popoldan: Karel Weitzl, mešar, Maribor, Kocenova ulica 12. 1753

Viničar s petimi delovnimi močmi, z večletnimi spričevali se sprejme s 1. februarjem. Aleksandrova 21/I, Maribor. 1740

Majar s petimi delovnimi močmi se vzame 1. januarja. Vprašati v Mariboru, Vetrinjska 3, Josip Kirbiš. 1743

Sodarski vajenec se sprejme takoj. Sulcer, sodarstvo, Vojašniška 7. 1754

Viničarja z daljšim spričevalom in 4—5 delovnimi močmi sprejemem. Vinograd A. Zlahtič, Fram. 1759

Ofra s tremi delovnimi močmi sprejme Jožef Hrastnik, Hrastje 6, Pekre. 1760

KARBIDOVKE

v raznih izdelavah in poceni, tudi na debelo, dobite pri tvrdki 1770

FRANC LEPOŠA, d. z. o. z.,

MARIBOR, ALEKSANDROVA CESTA 39.

Brez petroleja

lahko imate poceni prvovrstno razsvetljavo s »Helios« svetilko. 1 liter navadnega špirta gori okrog 30 ur. Špirit izdelujemo v Jugoslaviji. Svetilke so pripravne za stanovanja, občinske pisarne, gostilne, društvene in druge prostore. Cena 280 do 300 din.

PETROLPLIN
MARIBOR, poštni predal št. 16